

Suvestinė redakcija nuo 2015-06-09

Isakymas paskelbtas: Žin. 2010, Nr. [117-5980](#), i. k. 1102330ISAK003D-882

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRO
Į S A K Y M A S

**DĖL LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2007–2013 METŲ PROGRAMOS PRIEMONĖS
„PARAMA VERSLO KŪRIMUI IR PLĖTRAI“ ĮGYVENDINIMO TAISYKLIŲ
(VEIKIANČIOS AR NAUJAI ĮSTEIGTOS LABAI MAŽOS ĮMONĖS PLĖTRA)
PATVIRTINIMO**

2010 m. rugsėjo 29 d. Nr. 3D-882
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. rugsėjo 15 d. nutarimu Nr. 1120 (Žin., 1998, Nr. [83-2327](#); 2008, Nr. [46-1732](#)), 6.1 ir 7.2.1 punktais, atsižvelgdamas į 2005 m. rugsėjo 20 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos kaimo plėtrai (OL 2005 L 277, p. 1) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2009 m. gegužės 25 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 473/2009 (OL 2009 L 144, p. 3), į 2006 m. gruodžio 15 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 1974/2006, nustatančio išsamias Tarybos reglamento (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos kaimo plėtrai taikymo taisykles (OL 2006 L 368, p. 15), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2010 m. vasario 8 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 108/2010 (OL 2010 L 36, p. 4), nuostatas ir siekdamas pateisinti teisėtus kaimo gyventojų ir kitų kaimo vietovėse komercinę veiklą vykdančių subjektų lūkesčius ir efektyviai panaudoti EŽŪFKP lėšas,

t v i r t i n u Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ įgyvendinimo taisykles (veikiančios ar naujai įsteigtos labai mažos įmonės plėtra) (pridedama).

ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

KAZYS STARKEVIČIUS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2010 m. rugsėjo 29 d. įsakymu Nr. 3D-882

LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2007–2013 METŲ PROGRAMOS PRIEMONĖS „PARAMA VERSLO KŪRIMUI IR PLĖTRAI“ ĮGYVENDINIMO TAISYKLĖS (VEIKIANČIOS AR NAUJAI ĮSTEIGTOS LABAI MAŽOS ĮMONĖS PLĖTRA)

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ įgyvendinimo taisyklės (veikiančios ar naujai įsteigtos labai mažos įmonės plėtra) (toliau – Taisyklės) parengtos vadovaujantis 2005 m. rugsėjo 20 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos kaimo plėtrai (OL 2005 L 277, p. 1) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1310/2013 (OL 2013 L 347, p. 865), 2006 m. gruodžio 15 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1974/2006, nustatančiu išsamias Tarybos reglamento (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos kaimo plėtrai taikymo taisykles (OL 2006 L 368, p. 15), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2013 m. balandžio 12 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 335/2013 (OL 2013 L 105, p. 1), 2006 m. gruodžio 15 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1998/2006 dėl Sutarties 87 ir 88 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai (OL 2006 L 379, p. 5), Komisijos komunikatu „Bendrijos laikinoji valstybės pagalbos priemonių sistema siekiant padidinti galimybes gauti finansavimą dabartinės finansų ir ekonomikos krizės sąlygomis“ (OL 2009 C 16, p. 1), Komisijos komunikatu „Sąjungos laikinosios valstybės pagalbos priemonių sistemos siekiant padidinti galimybes gauti finansavimą dabartinės finansų ir ekonomikos krizės sąlygomis pakeitimas“ (OL 2011 C 6, p. 5), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. vasario 13 d. nutarimu Nr. 189 „Dėl valstybės institucijų ir įstaigų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai priemonių įgyvendinimą, paskyrimo“, Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programa, patvirtinta 2007 m. spalio 19 d. Komisijos sprendimu Nr. C(2007)5076 (toliau – Programa), Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos administravimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. balandžio 6 d. įsakymu Nr. 3D-153 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Administravimo taisyklės), Valstybės pagalbos schema N 523/2009, patvirtinta 2009 m. lapkričio 13 d. Komisijos sprendimu Nr. C(2009)9026 (OL 2009 C 321, p. 6), ir Valstybės pagalbos schema SA.32575 (2011/N), patvirtinta 2011 m. vasario 23 d. Komisijos sprendimu Nr. C(2011)1263 (OL 2011 C 76, p. 5), bei atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos reguliavimo sričiai priskirtų institucijų ir įstaigų teikiamų paslaugų informacinės sistemos nuostatus, patvirtintus Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2012 m. spalio 2 d. įsakymu Nr. 3D-774 „Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos reguliavimo sričiai priskirtų institucijų ir įstaigų teikiamų paslaugų informacinės sistemos nuostatų patvirtinimo“.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-254](#), 2011-03-30, *Žin.*, 2011, Nr. 39-1883 (2011-04-02), i. k. 1112330ISAK003D-254

Nr. [3D-295](#), 2015-04-21, *paskelbta TAR* 2015-04-21, i. k. 2015-06069

2. Taisyklės taikomos:

2.1. pareiškėjams, teikiantiems paramos paraiškas Programos priemonei „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ (toliau – Priemonė) įgyvendinti, kai paramos prašoma veikiančios ar naujai įsteigtos pelno siekiančios labai mažos įmonės veiklos plėtrai;

2.2. pareiškėjams, pateikusiems paramos paraiškas nuo 2010 m. spalio 4 iki gruodžio 31 d., kurių prašomos paramos suma yra didesnė kaip 75 301,20 Eur (septyniasdešimt penki tūkstančiai trys šimtai vienas euras dvidešimt euro centų).

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-254](#), 2011-03-30, Žin., 2011, Nr. 39-1883 (2011-04-02), i. k. 1112330ISAK003D-254

Nr. [3D-569](#), 2014-09-09, paskelbta TAR 2014-09-10, i. k. 2014-12051

3. Taisyklės netaikomos:

3.1. pareiškėjams, teikiantiems paramos paraiškas pagal Priemonę naujai pelno siekiančiai labai mažai įmonei steigti;

3.2. pareiškėjams, kurių prašomos paramos suma yra ne didesnė kaip 75 301,20 Eur (septyniasdešimt penki tūkstančiai trys šimtai vienas euras dvidešimt euro centų). Paramos paraiškos, kai prašoma paramos suma neviršija 75 301,20 Eur (septyniasdešimt penki tūkstančiai trys šimtai vienas euras dvidešimt euro centų), teikiamos vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro patvirtintomis Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ supaprastintosiomis įgyvendinimo taisyklėmis (veikiančios ar naujai įsteigtos labai mažos įmonės ar kaimo gyventojų individualiojo verslo plėtra).

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-569](#), 2014-09-09, paskelbta TAR 2014-09-10, i. k. 2014-12051

II. TAISYKLĖSE VARTOJAMI SUTRUMPINIMAI IR SĄVOKOS

4. Taisyklėse vartojami sutrumpinimai apibrėžti Programoje, Administravimo taisyklėse.

5. Taisyklėse vartojamos sąvokos:

Kaimo gyventojas – fizinis asmuo, kuris ne mažiau kaip vienus metus iki paramos paraiškos pateikimo nuolatinę gyvenamąją vietą deklaruoja kaimo vietovėje.

Projekto kontrolės laikotarpis – penkerių arba septynerių metų laikotarpis nuo paramos sutarties pasirašymo dienos, per kurį tikrinama, kaip paramos gavėjas laikosi projekte numatytų įsipareigojimų. Septynerių metų terminas taikomas tuo atveju, kai Projektų atrankos komiteto rekomendacijoje skirti paramą nurodoma, kad projektas turi būti įtrauktas į rizikingų projektų sąrašą.

Žemės ūkio ministerijos informacinė sistema (toliau – ŽŪMIS) – prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos reguliavimo srities priskirtų institucijų ir įstaigų teikiamų paslaugų informacinė sistema.

Kitos Taisyklėse vartojamos sąvokos apibrėžtos Programoje, Administravimo taisyklėse, kituose teisės aktuose.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-295](#), 2015-04-21, paskelbta TAR 2015-04-21, i. k. 2015-06069

III. PRIEMONĖS TIKSLAI IR VEIKLOS SRITYS

6. Priemonės bendrasis tikslas, specialieji ir veiklos tikslai apibrėžti Programoje.

7. Pagal Priemonę remiamos veiklos sritys:

7.1. pirmoji veiklos sritis – ne žemės ūkio veikla, įskaitant:

7.1.1. su žemės ūkiu nesusijusių paslaugų Lietuvos Respublikos teritorijoje teikimą;

7.1.2. produktų, išskyrus bioetanolį ir kitus biokurui, maistui ir pašarams priskiriamus produktus, patenkančius į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo I priedą (toliau – Sutarties I priedas), nedidelės apimties gamybą. Parama neteikiama produktų gamybai, kai galutinis gaminamas, numatytas gaminti produktas yra bioetanolis ar kitas į Sutarties I priedą patenkantis biokurui, maistui ar pašarams priskiriamas produktas, kurių gamybai parama teikiama pagal Programos I krypties priemones;

- 7.2. antroji veiklos sritis – tradicinių amatų puoselėjimo veikla, įskaitant:
- 7.2.1. vieno ar kelių tradicinių amatų kūrimą ir plėtrą;
- 7.2.2. tradicinių amatų centrų plėtrą (pelno siekiančius projektus). Parama ne pelno siekiantiems (viešojo pobūdžio) projektams, pagal kuriuos steigiami tradicinių amatų centrai ir (arba) plėtojama jų veikla, teikiama pagal Programos priemonę „Kaimo atnaujinimas ir plėtra“.
8. Pagal Priemonę remiamų veiklos rūšių sąrašas pateiktas Taisyklių 1 priede.
9. Pagal Priemonę neremiamų veiklos rūšių sąrašas pateiktas Taisyklių 2 priede.

IV. PARAMOS DYDIS

10. Didžiausia paramos suma vienam projektui:

10.1. iki 200 000 Eur (du šimtai tūkstančių eurų), kai paramos gavėjas yra veikianti ar naujai įsteigta labai maža įmonė, užsiimanti ir (arba) projekto įgyvendinimo metu ketinanti užsiimti apgyvendinimo paslaugų teikimu ar mažmeninės prekybos organizavimu;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-569](#), 2014-09-09, paskelbta TAR 2014-09-10, i. k. 2014-12051

10.2. iki 2010 m. gruodžio 31 d. – iki 500 000 Eur (penki šimtai tūkstančių eurų) (šiuo atveju, vadovaujantis Valstybės pagalbos schema SA.32575 (2011/N), sprendimas dėl paramos skyrimo turi būti priimtas ne vėliau kaip iki 2011 m. gruodžio 31 d.).

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-254](#), 2011-03-30, Žin., 2011, Nr. 39-1883 (2011-04-02), i. k. 1112330ISAK003D-254

Nr. [3D-569](#), 2014-09-09, paskelbta TAR 2014-09-10, i. k. 2014-12051

11. Suteikiamos paramos dydis skaičiuojamas atsižvelgiant į tinkamas finansuoti projekto išlaidas.

12. Finansuojama iki:

12.1. 65 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų, išskyrus Taisyklių 12.2 punkte nurodytą atvejį;

12.2. 75 proc. visų tinkamų finansuoti projekto, teikiamo pagal antrąją veiklos sritį, išlaidų, tiesiogiai susijusių su tradicinių amatų kūrimu ir plėtra. Remiami tradiciniai amatai, kurie nurodyti Tradicinių amatų klasifikacijos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. rugsėjo 1 d. įsakymu Nr. 3D-481 (Žin., 2008, Nr. [102-3936](#)) (toliau – Tradicinių amatų aprašas), ir sertifikuoti vadovaujantis Tautinio paveldo produktų, tradicinių amatų mokymo programų, tradicinių mugių sertifikavimo, tradicinių amatų meistrų sertifikavimo ir atestavimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. gegužės 21 d. nutarimu Nr. 529 (Žin., 2008, Nr. [66-2508](#)) (toliau – Sertifikavimo taisyklės). Tradiciniams amatams, patenkantiems į neremiamų veiklos rūšių sąrašą, pateiktą Taisyklių 2 priede, parama neskiriama. Tiesiogiai su tradicinių amatų veikla nesusijusios, projekte, teikiamame pagal antrąją veiklos sritį, numatytos išlaidos finansuojamos Taisyklių 12.1 punkte nustatyta tvarka. Kai paramos kreipiamasi naujai tradicinių amatų puoselėjimo veiklai pradėti, tačiau tautinio paveldo produkto (-ų) sertifikatą (-us) pareiškėjas pateikia ne su paramos paraiška, o įsipareigoja pateikti vėliausiai su paskutiniu mokėjimo prašymu, Agentūra turi užtikrinti, kad iki paskutiniojo mokėjimo prašymo pateikimo dienos pareiškėjui išmokėta paramos lėšų dalis sudarys ne daugiau kaip 65 proc. patirtų tinkamų finansuoti projekto išlaidų;

12.3. bendrosios išlaidos finansuojamos Taisyklių 12.1 punkte nustatyta tvarka, neatsižvelgiant į Taisyklių 12.2 punktą.

13. Parama pagal Priemonę turi būti skiriama atsižvelgiant į Taisyklių 10, 12, 15 punktuose nurodytas nuostatas ir nepažeidžiant:

13.1. nereikšminga (*de minimis*) pagalbos teikimo reikalavimų, taikomų vadovaujantis 2006 m. gruodžio 15 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1998/2006 dėl Sutarties 87 ir 88 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai (OL 2006 L 379, p. 5). Bendra pagalbos suma,

suteikta tai pačiai įmonei ar asmeniui, negali viršyti (200 000 Eur (du šimtai tūkstančių eurų) per einamuosius ir dvejus ankstesnius jo mokestinius metus (išskyrus Taisyklių 13.2 papunktyje nurodytą atvejį);

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-569](#), 2014-09-09, paskelbta TAR 2014-09-10, i. k. 2014-12051

13.2. Komisijos komunikatų „Bendrijos laikinoji valstybės pagalbos priemonių sistema siekiant padidinti galimybes gauti finansavimą dabartinės finansų ir ekonomikos krizės sąlygomis“ ir „Sąjungos laikinosios valstybės pagalbos priemonių sistemos siekiant padidinti galimybes gauti finansavimą dabartinės finansų ir ekonomikos krizės sąlygomis pakeitimas“, taip pat Valstybės pagalbos schemos N 523/2009 ir Valstybės pagalbos schemos SA.32575 (2011/N) nuostatų, kuriomis vadovaujantis ekonominio sunkmečio laikotarpiu (2008 m. sausio 1–2011 m. gruodžio 31 d., sprendimą dėl paramos skyrimo priimant ne vėliau kaip iki 2011 m. gruodžio 31 d.):

13.2.1. jei, vadovaujantis reglamento (EB) Nr. 1998/2006 nuostatomis, nuo 2008 m. sausio 1 iki 2010 m. gruodžio 31 d. pagalbos gavėjui buvo suteikta nereikšminga (*de minimis*) pagalba iki 2011 m. gruodžio 31 d. jam suteikta nereikšminga (*de minimis*) pagalbos ir pagal Taisyklės teikiamos pagalbos suma kartu negali viršyti 500 000 Eur (penki šimtai tūkstančių eurų);

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-569](#), 2014-09-09, paskelbta TAR 2014-09-10, i. k. 2014-12051

13.2.2. pagal Taisyklės teikiama pagalba negali būti teikiama kartu su *de minimis* pagalba, skirta pagal reglamento (EB) Nr. 1998/2006 nuostatas toms pačioms reikalavimus atitinkančioms išlaidoms finansuoti;

13.2.3. bendra pagalbos, skirtos pagal Komisijos komunikato „Bendrijos laikinoji valstybės pagalbos priemonių sistema siekiant padidinti galimybes gauti finansavimą dabartinės finansų ir ekonomikos krizės sąlygomis“ 4.2.2 papunkčio ir Komisijos komunikato „Sąjungos laikinosios valstybės pagalbos priemonių sistemos siekiant padidinti galimybes gauti finansavimą dabartinės finansų ir ekonomikos krizės sąlygomis pakeitimas“ 2.2 papunkčio nuostatas, suma ir pagal šių Taisyklių nuostatas ketinamos suteikti pagalbos suma negali viršyti 500 000 Eur (penki šimtai tūkstančių eurų);

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-569](#), 2014-09-09, paskelbta TAR 2014-09-10, i. k. 2014-12051

13.2.4. Taisyklių 13.2.1, 13.2.2 ir 13.2.3 punktų nuostatos netaikomos įmonėms, prašančioms paramos apgyvendinimo paslaugoms teikti ar mažmeninei prekybai organizuoti, kaip nurodyta Taisyklių 10.1 punkte.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-254](#), 2011-03-30, *Žin.*, 2011, Nr. 39-1883 (2011-04-02), i. k. 1112330ISAK003D-254

14. Pareiškėjas, paramos gavėjas projekto įgyvendinimo laikotarpiu tuo pačiu metu negali dalyvauti kitose investicinėse Programos priemonėse. Pakartotinai investicinės paramos pagal šią ar kitas Programos priemones galima kreiptis tik įgyvendinus ankstesniąją projektą:

14.1. ne anksčiau kaip pateikus paskutinįjį mokėjimo prašymą ir galutinę projekto įgyvendinimo ataskaitą, išskyrus Taisyklių 14.2 punkte nurodytą atvejį;

14.2. pareiškėjai, dalyvaujantys Lietuvos kaimo plėtros 2004–2006 metų plano priemonėje „Pusiau natūrinis ūkininkavimas“ (toliau – PNŪ), pakartotinai paramos pagal Programos investicines priemones gali kreiptis, tik jei iki paramos paraiškos pagal Programos investicinę priemonę pateikimo dienos įvykdė visas investicijas ir įsipareigojimus, susijusius su PNŪ, ir pateikė tai įrodančius dokumentus.

15. Jei pareiškėjas naudojasi kredito įstaigų išduotais kreditais projektui, kuriam prašoma paramos, finansuoti ir pareiškėjui teikiama valstybės pagalba, kompensuojant dalį kredito įstaigai sumokėtų palūkanų ir (arba) dalį garantinio užmokesčio, didžiausia bendra paramos,

skiriamos pagal Taisykles, ir valstybės pagalbos lėšų suma bei intensyvumas vienam projektui ir jo tinkamoms finansuoti išlaidoms negali viršyti Taisyklėse nustatytų dydžių. Tokiu atveju tinkamomis finansuoti išlaidomis laikomos Taisyklių reikalavimus atitinkančios ir su projekto įgyvendinimu susijusios išlaidos, patirtos po prašymo kompensuoti dalį palūkanų ir (arba) dalį garantinio užmokesčio pateikimo dienos.

V. GALIMI PAREIŠKĖJAI IR PARAMOS GAVĖJAI

16. Paramos gali kreiptis veikiantis ar naujai įsteigtas privatus juridinis asmuo, atitinkantis labai mažai įmonei keliamus reikalavimus (toliau – labai maža įmonė).

17. Paramos paraišką pareiškėjas teikia individualiai.

18. Paramos paraiška išregistruojama ir (arba) projekto finansavimas nutraukiamas, jei bet kuriame paramos paraiškos administravimo ar projekto priežiūros etape Agentūra gauna informaciją, kad pareiškėjui (įmonei) iškelta byla dėl bankroto ir (arba) jis likviduojamas.

VI. NETINKAMI PAREIŠKĖJAI

19. Pareiškėjui parama neteikiama, jei:

19.1. pareiškėjas neatitinka Taisyklių V skyriuje nustatytų tinkamumo gauti paramą kriterijų;

19.2. pareiškėjui (įmonei) iškelta byla dėl bankroto ir (arba) jis likviduojamas, ir (arba) 2008 m. liepos 1 d. yra patyręs sunkumų, kaip apibrėžta Komisijos komunikato „Bendrijos gairės dėl valstybės pagalbos sunkumus patiriančioms įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti“ (2004/C 244/02) (OL 2004 C 244, p. 2) 2.1 dalyje;

19.3. pareiškėjas paramos paraiškoje, pridedamuose ar pagal paklausimą pateiktuose dokumentuose sąmoningai pateikė neteisingą informaciją;

19.4. pareiškėjas dėl subjektyvių priežasčių nevykdo ankstesnio projekto verslo plane užsibrėžtų tikslų ir priežiūros rodiklių. Tokiu atveju jis netenka teisės kreiptis paramos pagal investicines priemones iki tol, kol bus pašalinti veiklos trūkumai;

19.5. yra priimtas galutinis sprendimas dėl:

19.5.1. pareiškėjo, ketinusio gauti arba gavusio paramą iš Specialiosios žemės ūkio ir kaimo plėtros paramos programos (toliau – SAPARD), Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo, EŽŪFKP, Žuvininkystės orientavimo finansinio instrumento, Europos žuvininkystės fondo, paramos sutarties sąlygų pažeidimo, apie kurį teisės aktų nustatyta tvarka buvo pranešta Europos Komisijai. Tokiu atveju pareiškėjas neturi teisės pretenduoti į paramą vienerius metus nuo galutinio sprendimo priėmimo dienos;

19.5.2. paramos neskyrimo dėl padaryto pažeidimo. Tokiu atveju pareiškėjas neturi teisės pretenduoti į paramą vienerius metus nuo galutinio sprendimo priėmimo dienos;

19.5.3. pareiškėjo įvykdytos nusikalstamos veikos, susijusios su parama. Tokiu atveju pareiškėjas neturi teisės pretenduoti į paramą dvejus metus nuo galutinio sprendimo priėmimo dienos.

VII. TINKAMUMO GAUTI PARAMĄ KRITERIJAI

20. Tinkamumo gauti paramą pagal Priemonę kriterijai:

20.1. paramos paraišką teikia subjektas, įvardytas galimu pareiškėju Taisyklių V skyriuje ir neatitinkantis Taisyklių 19 punkte numatytų atvejų;

20.2. projektas atitinka Priemonės tikslus;

20.3. projekto veikla patenka į pagal Priemonę remiamos veiklos rūšių sąrašą, pateiktą Taisyklių 1 priede, ir nepatenka į neremiamos veiklos rūšių sąrašą, pateiktą Taisyklių 2 priede;

20.4. pareiškėjas užtikrina, kad projekte numatytos išlaidos, kurioms finansuoti prašoma

paramos, nebuvo, nėra ir nebus finansuojamos iš kitų nacionalinių programų, EB fondų, kitų tarptautinių programų ir fondų;

20.5. pareiškėjas neturi įsiskolinimų Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui ir Valstybinio socialinio draudimo fondui, išskyrus atvejus, kai Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka pareiškėjui yra atidėti mokesčių arba socialinio draudimo įmokų mokėjimo terminai (atitiktis šiam kriterijui gali būti tikslinama paramos paraiškos vertinimo metu);

20.6. pareiškėjas užtikrina tinkamą projekto finansavimo šaltinį (skolintas lėšas, paramos lėšas, iš projekte numatytos veiklos gautinas lėšas), kuris turi būti pagrįstas verslo plano finansinių ataskaitų duomenimis. Skolintos lėšos pagrindžiamos su paramos paraiška pateikiant paskolos suteikimo galimybės patvirtinimo dokumentus. Iki pirmojo mokėjimo prašymo pateikimo, jei projektas ar jo dalis įgyvendinama skolintomis lėšomis, paramos gavėjas Agentūrai turi pateikti pasirašytą paskolos sutartį ar susitarimą dėl paskolos suteikimo projektui ar jo daliai finansuoti arba raštu patvirtinti, kad projektą ar atitinkamą jo dalį įgyvendins nuosavomis lėšomis. Jeigu paramos gavėjas prašo pratęsti projekto įgyvendinimo terminą taip, kaip tai numatyta šių taisyklių 21 punkte, pasirašyta paskolos sutartis ar susitarimas dėl paskolos suteikimo projektui ar jo daliai finansuoti arba raštu patvirtinimas, kad projektą ar atitinkamą jo dalį įgyvendins nuosavomis lėšomis, turi būti pateiktas Agentūrai kartu su prašymu dėl projekto įgyvendinimo termino pratęsimo. Agentūra neatsako už kreditoriaus turimų lėšų patikimumą, realumą, prievolių vykdymą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka ir už kreditoriaus ir paskolos gavėjo įsipareigojimų nevykdymą. Pareiškėjas, iki paramos paraiškos pateikimo nevykdęs jokios ūkinės komercinės veiklos, ūkinės veiklos pradžios balanse nurodo turimas lėšas, skirtas veiklai vykdyti. Atsakomybė už nurodytas turimas lėšas tenka pareiškėjui.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-465](#), 2015-06-05, paskelbta TAR 2015-06-08, i. k. 2015-08969

20.7. pareiškėjas tvarko ir (arba) įsipareigoja tvarkyti buhalterinę apskaitą Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatyme (Žin., 2001, Nr. [99-3515](#)), Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatyme (Žin., 2001, Nr. [99-3516](#), 2008, Nr. 79-3098) ir kituose teisės aktuose nustatyta tvarka bei vadovaujasi ir (arba) įsipareigoja vadovautis galiojančiais Verslo apskaitos standartais, skelbiamais viešosios įstaigos „Audito ir apskaitos tarnyba“ interneto svetainėje (www.aat.lt). Kartu su paramos paraiška pateikiami finansinės atskaitomybės dokumentai (pelno (nuostolio), pinigų srautų ir balanso ataskaitos) už šiuos laikotarpius:

20.7.1. veiklą vykdančios ūkio subjektai pateikia finansinės atskaitomybės dokumentus už ataskaitinius ir praėjusius ataskaitinius metus;

20.7.2. nauji ūkio subjektai pateikia ataskaitinių metų finansinę atskaitomybę (jei yra) arba ūkinės veiklos pradžios balansą;

20.8. labai maža įmonė įregistruota ir veikia kaimo vietovėje, t. y. vietovėje, kurios gyventojų skaičius neviršija šešių tūkstančių. Savivaldybių centrai nepriskiriami prie vietovių, tinkamų paramai gauti;

20.9. projektas įgyvendinamas kaimo vietovėje, t. y. vietovėje, kurios gyventojų skaičius neviršija šešių tūkstančių. Projektams, kurių įgyvendinimo vieta yra savivaldybės centras, parama neteikiama. Parama projektams, pagal kuriuos paramos prašoma remiamoms, Taisyklių 1 priede nurodytoms apgyvendinimo paslaugoms (nakvynės ir pusryčių, vaikų poilsio stovyklų paslaugoms), kurių įgyvendinimo vieta yra žemėje, priklausančioje sodo bendrijai, neteikiama. Jei projekte numatyta organizuoti mobiliųjų mažmeninės prekybos paslaugų laikinosiose prekyvietėse teikimą, pareiškėjo būstinė (biuras, pagrindinė parduotuvė, sandėliai ar pan.) turi būti įregistruota ir veikti kaimo vietovėje. Jei mažmeninė prekyba, kuriai organizuoti prašoma paramos, bus vykdoma specializuotose parduotuvėse ar nuolatinėse prekyvietėse – jos turi būti įregistruotos ir veikti kaimo vietovėse;

20.10. nekilnojamasis turtas, į kurį investuojama ir (arba) kuriame numatyta įgyvendinti projektą, pareiškėjo valdomas teisėtais pagrindais šia tvarka:

20.10.1. pastatai, statiniai, patalpos, kuriuose pagal projektą atliekami kapitalinio remonto darbai ir (arba) kuriuose numatyta vykdyti projektą, priklauso pareiškėjui nuosavybės teise arba yra nuomojami arba kitaip užsitikrinamas teisėtas naudojimas jais ne trumpiau kaip septynerius metus nuo paramos sutarties pasirašymo dienos. Pastatų, statinių ir (arba) patalpų nuomos ar kito teisėto naudojimosi jais sutartis turi būti įregistruota Nekilnojamojo turto registre;

20.10.2. naujai statomi, rekonstruojami pastatai, statiniai ir (arba) patalpos priklauso pareiškėjui nuosavybės teise. Naujai statomi, rekonstruojami pastatai, statiniai, patalpos negali priklausyti pareiškėjui su kitais asmenimis. Žemė po naujai statomais ir (arba) rekonstruojamais pastatais, statiniais ir (arba) patalpomis priklauso pareiškėjui nuosavybės teise arba yra pareiškėjo nuomojama arba kitaip užsitikrinamas teisėtas naudojimas ja ne trumpiau kaip septynerius metus nuo paramos sutarties pasirašymo dienos. Žemės nuomos ar kito teisėto naudojimosi ja sutartis turi būti įregistruota Nekilnojamojo turto registre;

20.10.3. tokiu atveju, kai Taisyklių 20.10.1 arba 20.10.2 punktuose minimas turtas (išskyrus naujai statomus ir (arba) rekonstruojamus pastatus, statinius ir (arba) patalpas) priklauso pareiškėjui su kitais asmenimis, pateikiamas rašytinis bendraturčio (-ių) sutikimas investuoti į jam (jiems) kartu su pareiškėju priklausančią turtą ir plėtoti verslo plane (projekto apraše) numatytą veiklą ne trumpiau kaip septynerius metus nuo paramos sutarties pasirašymo dienos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-971](#), 2010-11-03, Žin., 2010, Nr. 130-6658 (2010-11-06), i. k. 1102330ISAK003D-971

20.11. pareiškėjas įsipareigoja, esant draudimo paslaugų prieinamumui, apdrausti turtą, kuriam įsigyti ar sukurti bus panaudota parama, ne trumpesniai kaip penkerių arba, projektą įtraukus į rizikingų projektų sąrašą, septynerių metų laikotarpiui nuo paramos sutarties pasirašymo: projekto įgyvendinimo laikotarpiui – didžiausiu turto atkuriamosios vertės draudimu nuo visų galimų rizikos atvejų, o įgyvendinus projektą – likutine verte, atsižvelgiant į atitinkamos rūšies turto naudojimo laiką ir taikomas turto nusidėvėjimo normas. Įvykus draudžiamajam įvykiui pareiškėjas, paramos gavėjas įsipareigoja kuo greičiau, bet ne vėliau kaip per 10 darbo dienų apie tai pranešti Agentūrai. Reikalavimas gali būti netaikomas, jei pareiškėjas įrodo, kad apdrausti paramos lėšomis įgytą ar sukurtą turtą nėra galimybių, ir kartu su mokėjimo prašymu pateikia bent tris šį faktą patvirtinančius oficialius skirtingų draudimo įmonių atsisakymo suteikti draudimo paslaugas raštus. Tokiu atveju pareiškėjas, pateikdamas paramos paraišką ir pasirašydamas paramos sutartį, privalo įsipareigoti, jog, įvykus įvykiui, kurio metu buvo sunaikintas projekto lėšomis įsigytas ar sukurtas turtas, Agentūrai sugrąžins projektui įgyvendinti skirtą paramos lėšų dalį;

20.12. pareiškėjas įsipareigoja be rašytinio Agentūros sutikimo mažiausiai penkerius arba, projektą įtraukus į rizikingų projektų sąrašą, septynerius metus nuo sprendimo skirti paramą priėmimo dienos nekeisti remiamos veiklos pobūdžio, projekto įgyvendinimo reikalavimų ir nuosavybės formos, neparduoti ir kitaip neperduoti kitam asmeniui už paramos lėšas įgytos nuosavybės, nenutraukti projekto veiklos, nekeisti projekto įgyvendinimo vietos. Leidimą įkeisti turtą kredito įstaigoms Agentūra gali suteikti tik tiems paramos gavėjams, kurie paraiškoje kredito įstaigos suteiktą paskolą įvardijo kaip vieną iš projekto finansavimo šaltinių. Už paramos lėšas įsigytas turtas negali būti įkeistas kitiems paskolas projektui įgyvendinti suteikusiems fiziniams ar juridiniams asmenims;

20.13. visos investicijos atitinka EB darbo saugos reikalavimus, kaip nurodyta Techniniame reglamente „Mašinų sauga“, patvirtintame Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2000 m. kovo 6 d. įsakymu Nr. 28 (Žin., 2000, Nr. [23-601](#); 2007, Nr. [129-5249](#)), ir Elektrotechninių gaminių saugos techniniame reglamente, patvirtintame Lietuvos Respublikos ūkio ministro ir Lietuvos standartizacijos departamento direktoriaus 1999 m. spalio 19 d. įsakymu Nr. 351/61 (Žin., 1999, Nr. [90-2663](#); 2001, Nr. [54-1932](#));

20.14. pareiškėjas pateikia verslo planą, parengtą pagal šią Taisyklių 3 priede nustatytą formą;

20.15. pareiškėjas verslo plane įrodo, kad ūkio subjektas atitinka ir ateityje atitiks ekonominio gyvybingumo rodiklių reikšmes, nurodytas Ūkio subjektų, siekiančių pasinaudoti parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės, ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2009 m. gegužės 15 d. įsakymu Nr. 3D-350 (Žin., 2009, Nr. [59-2335](#); 2010, Nr. [48-2364](#));

20.16. jei projekte numatyti statybos (naujo statinio statyba, statinio rekonstravimas, statinio kapitalinis remontas) ir (arba) infrastruktūros projekto įgyvendinimo vietoje kūrimo darbai, pateikiami šie dokumentai:

20.16.1. numatytiems statybos (naujo statinio statyba, statinio rekonstravimas, statinio kapitalinis remontas) ir (arba) infrastruktūros kūrimo darbams, vadovaujantis statybos techninio reglamento STR 1.05.06:2010 „Statinio projektavimas“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. D1-708 (Žin., 2005, Nr. [4-80](#); 2010, Nr. [115-5902](#)), nuostatomis, parengtas statinio statybos, rekonstravimo ar kapitalinio remonto techninis projektas (statinio projekto bendroji, sklypo sutvarkymo (sklypo plano), architektūros, statybos skaičiuojamosios kainos nustatymo dalys) ir išduotas statybą leidžiantis dokumentas (tuo atveju, jei statinio projektas pradėtas rengti iki 2010 m. spalio 1 d. – statinio techninis projektas (statinio projekto bendroji, architektūros, technologijos, statybos skaičiuojamosios kainos nustatymo ir sklypo plano dalys) ir statybos leidimas), Agentūrai pateikiami kartu su paramos paraiška arba, negavus statybą leidžiančio dokumento iki paramos paraiškos pateikimo, vėliausiai su pirmuoju mokėjimo prašymu. Jei projekte numatyta nesudėtingų (tarp jų – laikinų) statinių statyba, rekonstravimas ar kapitalinis remontas kultūros paveldo objekto ar saugojamoje teritorijoje, kartu su paramos paraiška arba vėliausiai su pirmuoju mokėjimo prašymu pareiškėjas turi pateikti Lietuvos Respublikos statybos įstatyme (Žin., 1996, Nr. [32-788](#); 2001, Nr. [101-3597](#)) ir susijusiuose Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatyta tvarka atsakingų institucijų suderintą supaprastintą statybos ar rekonstravimo projektą arba kapitalinio remonto aprašą (tuo atveju, jei nesudėtingų (tarp jų – laikinų) statinių statybos kultūros paveldo objekto ar saugojamoje teritorijoje dokumentai pradėti rengti iki 2010 m. spalio 1 d., turi būti pateiktas supaprastintas statinio projektas). Jei projekte numatyta nesudėtingų (tarp jų – laikinų) statinių statyba, rekonstravimas ar kapitalinis remontas nebus vykdomi kultūros paveldo objekto ar saugojamoje teritorijoje, kartu su paramos paraiška pareiškėjas turi pateikti kitus bendruosius projektinius dokumentus. Statinio projekto aplinkos apsaugos dalis, parengta vadovaujantis statybos techninio reglamento STR 1.05.05:2004 „Statinio projekto aplinkos apsaugos dalis“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 701 (Žin., 2004, Nr. [50-1675](#)), nuostatomis, į statinio techninį projektą įtraukiama tik tuo atveju, jei tai yra privaloma vadovaujantis Statybos techninio reglamento STR 1.05.06:2010 „Statinio projektavimas“ ir kitų Lietuvos Respublikos teisės aktų nuostatomis;

20.16.2. jei nėra galimybės Taisyklių 20.16.1 punkte nurodytų dokumentų pateikti kartu su paramos paraiška, paramos paraiškos pateikimo momentu turi būti pateiktas projektinis pasiūlymas (brėžinys, aiškinamasis raštas) su statybos išlaidų vertės skaičiavimu (tuo atveju, jei statinio projektas pradėtas rengti iki 2010 m. spalio 1 d., pateikiamas statinio projektavimo sąlygų sąvadas, parengtas vadovaujantis statybos techninio reglamento STR 1.05.07:2002 „Statinio projektavimo sąlygų sąvadas“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. balandžio 30 d. įsakymu Nr. 215 (Žin., 2002, Nr. [54-2153](#)), nuostatomis, statinio brėžinys, aiškinamasis raštas ir sprendinius pagrindžiantys skaičiavimai). Jei pareiškėjas Taisyklių 20.16.1 punkte išvardytus dokumentus teikia su paramos paraiška, šiame Taisyklių punkte išvardytų dokumentų atskirai pateikti nereikia;

20.16.3. jei, nustatant investicijų vertę, nesivadovaujama statinių didžiausiais įkainiais, nurodytais Tinkamų finansuoti išlaidų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės didžiausiųjų įkainių nustatymo metodikoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. liepos 11 d. įsakymu Nr. 30-330 (Žin., 2007, Nr. [78-3158](#); 2008, Nr. [122-4638](#); 2009, Nr. [125-5414](#)), statinių techniniuose projektuose

numatytoms investicijoms pagrįsti turi būti pateikta statybos skaičiuojamosios kainos nustatymo dalis (projektinės sąmatos), kuri turi būti patvirtinta atestuoto tai veiklos sričiai statinio projekto dalies vadovo parašu;

20.16.4. statinių projektams (išskyrus nesudėtingų (tarp jų – laikinų) statinių statybos atvejus), kurių statybos skaičiuojamoji kaina (sąmatinė vertė) yra didesnė kaip 144 810 Eur (šimtas keturiasdešimt keturi tūkstančiai aštuoni šimtai dešimt eurų), vadovaujantis statybos techninio reglamento STR.1.06.03:2002 „Statinio projekto ekspertizė ir statinio ekspertizė“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. balandžio 30 d. įsakymu Nr. 214 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.06.03:2002 „Statinio projekto ekspertizė ir statinio ekspertizė“ patvirtinimo“, nuostatomis, turi būti atlikta statinio techninio projekto statybos skaičiuojamosios kainos dalies ekspertizė.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-569](#), 2014-09-09, paskelbta TAR 2014-09-10, i. k. 2014-12051

20.16.5. jei projekte numatyta naujo statinio statyba, statinio rekonstravimas, statinio kapitalinis remontas, tačiau jiems ir (ar) jų sudėtinėms dalims paramos neprašoma, Taisyklių 20.16.1–20.16.4 punktuose nurodyti reikalavimai netaikomi.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-971](#), 2010-11-03, Žin., 2010, Nr. 130-6658 (2010-11-06), i. k. 1102330ISAK003D-971

20.17. jei projekte numatyta vykdyti licencijuotą veiklą ar veiklą, kuriai vykdyti turi būti išduotas leidimas, arba jei projektas skirtas tradiciniams amatams puoselėti, pareiškėjas (įmonė) licenciją, leidimą arba, pradėdamas naują tradicinių amatų puoselėjimo veiklą, tautinio paveldo produkto (-ų) sertifikatą (-us), išduotą (-us) vadovaujantis Sertifikavimo taisyklėmis, Agentūrai įsipareigoja pateikti vėliausiai kartu su paskutiniu mokėjimo prašymu;

20.18. jei projekte numatyta vykdyti veiklą, susijusią su produkcijos, nurodytos Taisyklių 1 priedo 1.18, 1.87, 1.88 ir 1.91 punktuose, gamyba, ne mažiau kaip 50 proc. produkcijos turi būti gaminama pardavimui;

20.19. jei paramos prašoma mažmeninei prekybai specializuotose parduotuvėse vykdyti, kaip nurodyta Taisyklių 1 priedo 1.97–1.115 punktuose, parama netaikoma toms investicijoms, kurios susijusios su prekyba alkoholio ir tabako gaminiais. Pareiškėjas, besikreipiantis paramos minėtuose Taisyklių 1 priedo punktuose nurodytai veiklai plėtoti, turi įsipareigoti, kad prekyba alkoholio ir tabako produktais jam priklausančioje specializuotoje parduotuvėje nevykdoma arba vykdoma atskirtose patalpose, kurioms įrengti ir (arba) jas rekonstruoti ar kapitaliniai remontuoti paramos neprašoma;

20.20. labai maža įmonė kompetentinga projekte numatytos veiklos srityje. Laikoma, kad pareiškėjas atitinka šį reikalavimą, jeigu jis atitinka bent vieną iš šių sąlygų:

20.20.1. bent vienas labai mažos įmonės darbuotojas:

20.20.1.1. yra įgijęs arba siekia įgyti (šiuo metu studijuoja) išsilavinimą, profesinę kvalifikaciją arba yra išklauses (šiuo metu studijuoja) švietimo poreikių tenkinimo, kvalifikacijos tobulinimo ar papildomos kompetencijos įgijimo programą (-as), susijusią (-ias) su projekte numatyta veikla, arba Lietuvos Respublikos meno kūrėjo ir meno kūrėjų organizacijų statuso įstatyme (Žin., 1996, Nr. [84-2002](#); 2004, Nr. [153-5573](#)) nustatyta tvarka jam yra suteiktas meno kūrėjo statusas už nuopelnus projekte numatytos vykdyti veiklos srityje;

20.20.1.2. ataskaitiniais ir (arba) einamaisiais metais iki paramos paraiškos pateikimo užsiima konkrečia, projekte numatyta ne žemės ūkio veikla;

20.20.1.3. įsipareigoja nuo paramos sutarties pasirašymo dienos projekto įgyvendinimo laikotarpiu kelti kvalifikaciją verslumo srityje, t. y. išklaudyti specializuotus kursus, susijusius su verslumo ugdymu, ir pateikti tai patvirtinantį pažymėjimą iki projekto įgyvendinimo pabaigos (ne vėliau kaip su paskutiniu mokėjimo prašymu);

20.20.2. labai maža įmonė vykdo projekte nurodytą veiklą ne mažiau kaip vienerius

metus iki paramos paraiškos pateikimo ir gauna iš šios veiklos pajamų;

20.21. ne mažiau kaip 50 proc. labai mažos įmonės darbuotojų yra nuolatiniai kaimo gyventojai;

20.22. labai maža įmonė užsiima ne žemės ūkio veikla arba pajamos iš įmonės vykdomos ne žemės ūkio veiklos sudaro daugiau kaip 50 proc. visų įmonės ūkinės ir komercinės veiklos pajamų;

20.23. labai maža įmonė įsipareigoja išlikti savarankiška įmone mažiausiai penkerius arba, projektą įtraukus į rizikingų projektų sąrašą, septynerius metus nuo paramos sutarties pasirašymo dienos:

20.23.1. įmonė nėra ir ne mažiau kaip penkerius arba, projektą įtraukus į rizikingų projektų sąrašą, septynerius metus nuo paramos sutarties pasirašymo dienos nebus priskiriama įmonei partnerei arba susijusiai įmone, kaip nurodyta Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme (Žin., 1998, Nr. [109-2993](#); 2007, Nr. [132-5354](#));

20.23.2. pareiškėją (įmonę) kontroliuojantis fizinis asmuo, kaip nurodyta Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo (Žin., 2002, Nr. [35-1271](#)) 2 straipsnio 3 punkte, paramos paraiškos pateikimo metu nėra ir penkerius arba, projektą įtraukus į rizikingų projektų sąrašą, septynerius metus nuo paramos sutarties pasirašymo dienos įsipareigoja netapti kitą (-us) juridinį (-ius) asmenį (-is) kontroliuojančiu asmeniu;

20.24. pareiškėjas įsipareigoja ne vėliau kaip per 10 darbo dienų pranešti Agentūrai apie bet kurių duomenų, nurodytų pateiktoje ir užregistruotoje paramos paraiškoje, taip pat apie savo rekvizitų pasikeitimus, įskaitant susijusių įmonių ir (arba) partnerių įmonių atsiradimą.

VIII. TINKAMOS IR NETINKAMOS FINANSUOTI IŠLAIDOS

21. Projekto įgyvendinimo trukmė turi būti nurodyta paramos paraiškoje ir projektas turi būti įgyvendintas ne vėliau kaip iki 2015 m. liepos 31 d. Pareiškėjai, kuriems nepriimtas sprendimas dėl paramos skyrimo, ne vėliau kaip iki Projektų atrankos komiteto posėdžio pateikia Agentūrai patvirtinimą, kuriuo įsipareigoja ir sutinka įgyvendinti projektą ne vėliau kaip iki 2015 m. liepos 31 d. Agentūra, atsižvelgdama į projekto, dėl kurio sprendimas skirti paramą priimtas nuo 2014 m. sausio 1 d., vykdytojo prašymą, taip pat, jeigu projekto vykdytojas yra pasirašęs su tiekėjais visas projektui įgyvendinti reikalingų pirkimų sutartis, paskolos sutartį dėl paskolos suteikimo projekto daliai finansuoti arba raštu patvirtinęs, kad projektą ar tam tikrą jo dalį įgyvendins nuosavomis lėšomis, gali pratęsti projekto įgyvendinimo terminą, tačiau ne vėliau kaip iki 2015 m. rugsėjo 30 d.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-915](#), 2013-12-30, paskelbta TAR 2013-12-31, i. k. 2013-00252

Nr. [3D-295](#), 2015-04-21, paskelbta TAR 2015-04-21, i. k. 2015-06069

Nr. [3D-465](#), 2015-06-05, paskelbta TAR 2015-06-08, i. k. 2015-08969

22. Projekte turi būti numatytos išlaidos, kurios susijusios su projekto įgyvendinimu. Paramos prekės turi būti naujos, atitinkančios teisės aktų nustatytus reikalavimus. Paramos lėšomis finansuojamos tik tinkamos finansuoti ir projektui įgyvendinti būtinos išlaidos, padarytos laikantis pirkimo procedūrų, nurodytų Administravimo taisyklėse, ir numatytos paramos sutartyje. Tinkamos finansuoti išlaidos turi būti aiškiai išvardytos pagal išlaidų kategorijas, o ne pateikiamos bendra suma. Jei iki paramos paraiškos pateikimo prekių, paslaugų ir (arba) darbų pirkimai neatlikti, tinkamų finansuoti išlaidų sumai pagrįsti turi būti pateikiamas bent vienas komercinis pasiūlymas arba viešai tiekėjų pateikta informacija (internete, reklaminėje medžiagoje ir pan.).

23. Tinkamomis finansuoti pripažįstamos išlaidos:

23.1. būtinos projektui vykdyti ir numatytos paramos sutartyje;

23.2. bendrosios išlaidos, kurios yra tiesiogiai susijusios su projekto parengimu ir administravimu, ir išlaidos, pareiškėjo patirtos įgyvendinant projektą. Tiek bendrosios, tiek projekto įgyvendinimo išlaidos turi būti patirtos ne anksčiau kaip prieš dvejus metus iki

paramos paraiškos pateikimo dienos. Išlaidos nefinansuojamos, jeigu parama projektui neskiriama arba išlaidos nėra nurodytos tinkamų finansuoti išlaidų sąraše, pateiktame Taisyklių 25 punkte, arba jei jos padarytos nesilaikant Administravimo taisyklėse nurodytų pirkimo procedūrų;

23.3. faktiškai patirtos, įtrauktos į paramos gavėjo apskaitą ir kurios gali būti nustatytos, pagrįstos ir patvirtinamos išlaidų pagrindimo ir išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentais.

24. Išperkamosios nuomos būdu įsigytas projektui įgyvendinti reikalingas turtas turi tapti paramos gavėjo nuosavybe iki projekto įgyvendinimo pabaigos.

25. Tinkamų finansuoti išlaidų kategorijos:

25.1. projekte numatyti veiklai vykdyti skirtų gamybinių ir kitų būtinų pastatų, statinių statyba, rekonstrukcija, kapitalinis remontas. Projekte numatyti veiklai vykdyti skirtų gamybinių ir kitų būtinų pastatų, statinių statybą, rekonstrukciją, kapitalinį remontą atliekant ūkio būdu, finansuojamas tik naujų statybinių medžiagų įsigijimas;

25.2. naujos technikos ir įrangos, baldų, skirtų projekto reikmėms, įsigijimas ir įrengimas projekto įgyvendinimo vietoje, prie kurių priskiriama:

25.2.1. kompiuterinė ir programinė įranga, pramoniniai spausdintuvai, daugiafunkciniai spausdinimo prietaisai;

25.2.2. motorinės kelių transporto priemonės (išskyrus Taisyklių 26.4.1 punkte nurodytus atvejus), atsižvelgiant į jų kategorijas, klases ir joms priskirtus kėbulų tipų kodus, nustatytus vadovaujantis Motorinių transporto priemonių ir jų priekabų kategorijų ir klasių pagal konstrukciją reikalavimais, patvirtintais Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2008 m. gruodžio 2 d. įsakymu Nr. 2B-479 (Žin., 2008, Nr. [141-5606](#));

25.2.3. vidaus vandenų transporto priemonės (išskyrus Taisyklių 26.4.2 punkte nurodytus atvejus), atsižvelgiant į jų klasifikavimą, nustatytą vadovaujantis Lietuvos Respublikos vidaus vandenų transporto kodeksu (Žin., 1996, Nr. [105-2393](#)), ir tik tais atvejais, kai projektas susijęs su rekreacinių paslaugų teikimu, kaip nurodyta Taisyklių 1 priedo 1.117 punkte;

25.2.4. kita projektui įgyvendinti ir projekte numatyti veiklai vykdyti būtina technika ir (arba) įranga, baldai;

25.3. verslo infrastruktūros projekto įgyvendinimo vietoje kūrimas (apšvietimo, privažiavimo įrengimo sklypo, kuriame įgyvendinamas projektas, ribose, vandens tiekimo (įskaitant vandens gręžinį) ir nuotekų šalinimo sistemos įrengimo ir (arba) sutvarkymo, daugiamečių augalų įsigijimo ir kitos su projekto įgyvendinimu susijusios infrastruktūros kūrimo ar gerinimo darbų išlaidos);

25.4. interneto svetainės sukūrimas;

25.5. bendrosios išlaidos. Finansuojama bendrųjų išlaidų suma be pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM) negali būti didesnė kaip:

25.5.1. 2 896,20 Eur (du tūkstančiai aštuoni šimtai devyniasdešimt šeši eurai dvidešimt euro centų), išskyrus Taisyklių 25.5.2 papunktyje nurodytą atvejį;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-569](#), 2014-09-09, paskelbta TAR 2014-09-10, i. k. 2014-12051

25.5.2. 5 792,40 Eur (penki tūkstančiai septyni šimtai devyniasdešimt du eurai keturiasdešimt euro centų), jei projekte numatyti naujos statybos, rekonstrukcijos, kapitalinio remonto ir (arba) infrastruktūros kūrimo darbai, kuriems vykdyti būtina gauti statybos leidimą;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-569](#), 2014-09-09, paskelbta TAR 2014-09-10, i. k. 2014-12051

25.6. projekto viešinimo išlaidos, atliekamos vadovaujantis Informavimo apie Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programą ir suteiktos paramos viešinimo taisyklėmis,

patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. balandžio 26 d. įsakymu Nr. 3D-191 (Žin., 2007, Nr. [48-1868](#)).

26. Netinkamos finansuoti išlaidos:

26.1. nenumatytos projekte, nesusijusios su projektu ir remiama veikla, neatitinkančios Taisyklėse nustatytų reikalavimų ir neįvardytos Taisyklių 25 punkte;

26.2. trumpalaikio turto įsigijimo išlaidos, išskyrus naujų statybinių medžiagų įsigijimo išlaidas;

26.3. paprastojo (einamojo) remonto išlaidos;

26.4. išlaidos, patirtos įsigyjant šias transporto priemones:

26.4.1. motorines kelių transporto priemones, priklausančias L kategorijai ar jai prilyginamas (mopedus, motociklus, triračius, keturračius motociklus, bagius, kartingus ir pan.), taip pat priklausančias M kategorijai ir jai priskiriamų kėbulų tipams (išskyrus autokatafalkus), N kategorijos N₃ klasei ir kėbulų tipams, kurių kodai – BAE, BAF, BAG, BAH, BAM, BC, BD, BAN, BAR, BAS, G kategorijai ir jai priskiriamų kėbulų tipams, O kategorijos O₄ klasei ir specialiosios paskirties transporto priemones, kurių kodai – SA, SB, SC, SE, SH, SJ, SN, SR, ST ir SZ, kaip nurodyta Motorinių transporto priemonių ir jų priekabų kategorijų ir klasių pagal konstrukciją reikalavimuose;

26.4.2. vidaus vandenų transporto priemones, priskiriamas žvejybos laivams, sportiniams laivams, asmeniniams laivams (vandens motociklams), plūduriuojantiems įrenginiams, kaip nurodyta Lietuvos Respublikos vidaus vandenų transporto kodekse;

26.4.3. visų tipų orlaiviams priskiriamus aparatus (mašinas), kaip apibrėžta Lietuvos Respublikos aviacijos įstatyme (Žin., 2000, Nr. [94-2918](#)) ir kituose tai reglamentuojančiuose teisės aktuose;

26.5. išlaidos reklamai, skirtai ne projektui viešinti;

26.6. išlaidos ar jų dalis, patirtos perkant prekes, darbus ar paslaugas ir nesilaikant pirkimo procedūrų, nurodytų Administravimo taisyklėse;

26.7. išlaidos, viršijančios Ministerijos nustatytus didžiausiuosius įkainius. Jei pagal pateiktus komercinius pasiūlymus išlaidų vertė yra didesnė už nustatytus didžiausiuosius įkainius, finansuojama pagal nustatytus didžiausiuosius įkainius (ši nuostata netaikoma žemės ūkio paskirties statinių, statinių kaimo vietovėse ir kitų statinių statybos ir (arba) rekonstrukcijos finansavimo atveju, kai pareiškėjas arba paramos gavėjas gali vadovautis statinių didžiausiais įkainiais, nurodytais Tinkamų finansuoti išlaidų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemones didžiausiųjų įkainių nustatymo metodikoje, arba Ministerijos nustatyta pirkimų tvarka). Jei pagal pateiktus komercinius pasiūlymus išlaidų vertė yra mažesnė negu pagal nustatytus didžiausiuosius įkainius, finansuojama pagal pasiūlyme pateiktą kainą;

26.8. žemės pirkimo ir (arba) nuomos išlaidos, išlaidos, susijusios su nuomos sutartimi, turto nuomos mokestis, palūkanų mokėjimo, netiesioginės išlaidos, draudimo įmokos;

26.9. gyvūnų, vienmečių augalų įsigijimo išlaidos;

26.10. išlaidos, patirtos naudojant finansų inžinerijos priemones, finansuotas iš EB struktūrinių fondų lėšų, taip pat paramos lėšas, finansuojamas iš kitų nacionalinių programų, EB struktūrinių fondų, bet kurio kito EB ir (arba) tarptautinio fondo lėšų;

26.11. išlaidos, skirtos prekybos vietoms nuolatinėse prekyvietėse ar specializuotoms parduotuvėms ne kaimo vietovėse įrengti (įskatinant naujų pastatų ir (arba) statinių statybą, rekonstrukciją, kapitalinį remontą ir (arba) būtinos įrangos įsigijimą ir įregimą ne kaimo vietovėse).

27. Pirkimo ir (arba) importo PVM, kurį pagal Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymą paramos gavėjas turi ar galėtų turėti galimybę įtraukti į PVM atskaitą (net jei tokio PVM paramos gavėjas į atskaitą neįtraukė), yra netinkamas finansuoti iš paramos lėšų.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-549](#), 2012-06-29, Žin., 2012, Nr. 78-4078 (2012-07-04), i. k. 1122330ISAK003D-549

IX. PARAMOS PARAIŠKŲ PILDYMO, TEIKIMO, REGISTRAVIMO IR VERTINIMO TVARKA

28. Paramos paraiškos forma pateikiama Taisyklių 4 priede ir skelbiama Ministerijos ir Agentūros interneto svetainėse adresu: www.zum.lt ir www.nma.lt.

29. Paramos paraiška ir dokumentai turi būti pildomi lietuvių kalba. Kita kalba užpildytos paraiškos nepriimamos.

30. Prie paramos paraiškos gali būti pateiktas elektroninis paramos paraiškos variantas (įrašytas į elektroninę laikmeną). Ranka užpildytos paramos paraiškos nepriimamos.

31. Paramos paraiškas priima iš pareiškėjų ir registruoja Agentūra pagal numatomą projekto įgyvendinimo vietą Administravimo taisyklėse nurodytais adresais. Paramos paraiška ir (arba) papildomi dokumentai turi būti pateikti pareiškėjo asmeniškai arba per įgaliotą asmenį. Kitais būdais (pvz., paštu, per kurjerį, faksu arba elektroniniu paštu ir t. t.) arba kitais adresais pateiktos paramos paraiškos nepriimamos.

32. Turi būti pateikiamas vienas originalus paramos paraiškos ir reikalaujamų prie paramos paraiškos pridedamų dokumentų egzempliorius, kurio pirmajame puslapyje nurodoma ORIGINALAS, taip pat paramos paraiškos ir reikalaujamų prie paramos paraiškos pridedamų dokumentų kopija (patvirtinta Agentūros darbuotojo), kurios pirmajame puslapyje nurodoma KOPIJA. Pateikiamos paramos paraiškos ir jos priedų originalas ir kopija turi būti įsegti į atskirus segtuvus.

33. Pareiškėjas privalo pasirašyti kiekvieną paramos paraiškos ir pridedamų dokumentų originalo ir kopijos lapą.

34. Paraišką pateikusiam pareiškėjui ir (arba) įgaliotam asmeniui įteikiamas paramos paraiškos registravimą įrodantis raštas.

35. Apribojimai, taikomi pareiškėjui, po paramos paraiškos užregistravimo Agentūroje ketinančiam pakeisti paramos paraiškoje nurodytus duomenis (numatytas investicijas ir prašomą paramos sumą), ar papildomos informacijos teikimo po paramos paraiškos užregistravimo Agentūroje tvarka taikomi Administravimo taisyklėse nustatyta tvarka.

36. Paramos paraiškų administracinės atitikties, tinkamumo ir pirmumo vertinimas atliekamas Administravimo taisyklėse nustatyta tvarka.

37. Prieš užregistruojant paramos paraišką, atliekamas administracinės atitikties tikrinimas, kuris negali trukti ilgiau kaip 1 darbo dieną. Administracinės atitikties tikrinimo metu nustatoma, ar paramos paraiška yra tinkamai užpildyta ir ar pateikti visi paraiškoje nurodyti dokumentai. Jeigu atliekant administracinės atitikties tikrinimą yra nustatoma, kad pateikti ne visi paraiškoje nurodyti dokumentai ir (arba) paramos paraiška užpildyta netinkamai, paramos paraiška neregistruojama ir Agentūros darbuotojas pareiškėjui įteikia pranešimą, kuriame nurodomos paramos paraiškos neregistravimo priežastys.

38. Paramos paraiškos tinkamumo vertinimo metu nustatoma, ar projektas tinkamas gauti paramą iš EŽŪFKP ir bendrojo finansavimo lėšų, numatytų Lietuvos Respublikos valstybės biudžete, ir galima paramos suma, suapvalinta iki sveikųjų skaičių.

39. Projektų atrankos pirmumo kriterijai:

39.1. pareiškėjas arba įmonę kontroliuojantis fizinis asmuo nėra gavęs EB investicinės paramos žemės ūkiui ir kaimo plėtrai (pagal SAPARD, BPD, Programą);

39.2. prašoma paramos sertifikuotų tradicinių amatų, nurodytų Tradicinių amatų apraše, bet nepatenkančių į neremiamos veiklos rūšių sąrašą, pateiktą Taisyklių 2 priede, plėtrai;

39.3. įgyvendinus projektą sukuriama daugiau darbo vietų;

39.4. projektas įgyvendinamas mažiau palankioje ūkininkauti vietovėje, nustatytoje vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2004 m. vasario 27 d. įsakymu Nr. 3D-72 „Dėl mažiau palankių ūkininkauti vietovių“ (Žin., 2004, Nr. [34-1111](#)), arba probleminiame regione, patenkančiame į Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. sausio 31 d. nutarime Nr. 112 „Dėl probleminių teritorijų“ (Žin., 2007, Nr. [15-555](#)) pateiktą sąrašą.

40. Jeigu paramos paraiškoje ir jos prieduose nėra duomenų, leidžiančių nustatyti

pareiškėjo atitiktį projektų atrankos pirmumo kriterijui, laikoma, kad pareiškėjas jo neatitinka.

X. PARAMOS PARAIŠKŲ TVIRTINIMAS IR PARAMOS SUTARČIŲ SUDARYMAS

41. Agentūra, įvertinusi paramos paraiškas, parengia nustatytos formos paramos paraiškų vertinimo rezultatų suvestinę ir paramos paraiškų vertinimo ataskaitas, kurias teikia Ministerijai.

42. Ministerijos sudarytas Projektų atrankos komitetas svarsto, kuriuos projektus finansuoti, ir priima rekomendacinio pobūdžio sprendimą dėl finansuotinių ir nefinansuotinių projektų.

43. Priimant sprendimą dėl paramos skyrimo turi būti užtikrinama, kad, sudarius paramos sutartis, nebūtų viršyta Priemonei nustatyta metinė planuojama ir metinė likusi projektams finansuoti skirta paramos lėšų suma.

44. Galutinį sprendimą dėl paramos skyrimo ar neskystimo priima Ministerija. Apie tokį Ministerijos sprendimą Agentūra informuojama per 5 darbo dienas nuo jo priėmimo dienos.

45. Agentūra apie sprendimą dėl paramos skyrimo ar neskystimo informuoja pareiškėjus registruotu laišku per 5 darbo dienas nuo Ministerijos sprendimo gavimo Agentūroje dienos, nurodyma paramos dydį bei sprendimo apskundimo tvarką.

46. Priėmus sprendimą skirti paramą, Agentūra, vadovaudamasi Administravimo taisyklių nustatyta tvarka, rengia paramos sutartį.

XI. MOKĖJIMO PRAŠYMO TEIKIMO, ADMINISTRAVIMO IR PARAMOS IŠMOKĖJIMO TVARKA

47. Paramos gavėjas po kiekvieno projekto įgyvendinimo etapo, kaip numatyta paramos sutartyje, rengia ir Agentūrai teikia nustatytos formos mokėjimo prašymus. Jei numatytos statybos, jos turi būti vykdomos vienu etapu be tarpinių mokėjimų, tačiau jei technologiškai statybas galima išskirti į kelis etapus, arba jei numatyta kelių atskirų pastatų statyba, ji gali būti vykdoma etapais, ir mokėjimo prašymas pateikiamas baigus kiekvieną statybų etapą.

48. Spausdintinė (popieriuje teikiama) mokėjimo prašymo forma ir informacija apie pridedamus dokumentus pateikiama Agentūros interneto svetainėje www.nma.lt. Mokėjimo prašymą pildant elektroniniu būdu internetiniame ŽŪMIS portale, duomenų įvedimo į mokėjimo prašymą laukų išdėstymas ir pavadinimai gali skirtis nuo spausdintinės versijos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-295](#), 2015-04-21, paskelbta TAR 2015-04-21, i. k. 2015-06069

49. Paramos gavėjas mokėjimo prašymą ir susijusius dokumentus turi užpildyti lietuvių kalba. Kita kalba užpildyti mokėjimo prašymai ir dokumentai nepriimami.

50. *Neteko galios nuo 2015-04-22*

Punkto naikinimas:

Nr. [3D-295](#), 2015-04-21, paskelbta TAR 2015-04-21, i. k. 2015-06069

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-549](#), 2012-06-29, *Žin.*, 2012, Nr. 78-4078 (2012-07-04), i. k. 1122330ISAK003D-549

Nr. [3D-44](#), 2013-01-15, *Žin.*, 2013, Nr. 7-299 (2013-01-19), i. k. 1132330ISAK0003D-44

51. Mokėjimo prašymai turi būti pateikti laiku (paramos sutartyje numatytais terminais) Agentūrai šiais būdais:

51.1. spausdintine forma Administravimo taisyklėse nurodytais adresais. Mokėjimo prašymas ir (arba) papildomi dokumentai turi būti pateikti paramos gavėjo asmeniškai ar per įgaliotą asmenį. Kitais būdais (pvz., paštu, faksu arba elektroniniu paštu) arba kitais adresais pateikti mokėjimo prašymai nebus priimami. Paramos gavėjas turi pateikti vieną originalų mokėjimo prašymo egzempliorių ir ataskaitinio laikotarpio išlaidų pagrindimo bei išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentų bei kitų reikiamų dokumentų originalus arba kopijas,

patvirtintas Administravimo taisyklėse nustatyta tvarka. Kiekvienas mokėjimo prašymo ir jo priedų lapas turi būti patvirtintas paramos gavėjo parašu; arba

51.2. elektronine forma, naudojantis ŽŪMIS portalo internetine prieiga. Elektronine forma mokėjimo prašymai ir (arba) kiti dokumentai per įgaliotus asmenis nepriimami. Prie mokėjimo prašymo pridedami dokumentai turi būti elektroninės formos (jeigu dokumentas pateiktas popieriuje, jis turi būti nuskenuotas ir pateiktas kartu su mokėjimo prašymu).

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-44](#), 2013-01-15, *Žin.*, 2013, Nr. 7-299 (2013-01-19), i. k. 1132330ISAK0003D-44

Nr. [3D-295](#), 2015-04-21, paskelbta TAR 2015-04-21, i. k. 2015-06069

52. Pavėluotai pateikus mokėjimo prašymą taikomos sankcijos, nustatytos Administravimo taisyklėse. Pavėluotai teikiami mokėjimo prašymai, išskyrus paskutinį, priimami 20 darbo dienų nuo paramos sutartyje nurodytų projekto įgyvendinimo etapų terminų. Paskutinis mokėjimo prašymas turi būti pateiktas ne vėliau kaip iki 2015 m. liepos 31 d. Projektų, kurių įgyvendinimo terminas pratęstas iki 2015 m. rugsėjo 30 d., paskutinis mokėjimo prašymas turi būti pateiktas ne vėliau kaip iki 2015 m. rugsėjo 30 d. Vėliau pateikti mokėjimo prašymai nepriimami.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-254](#), 2011-03-30, *Žin.*, 2011, Nr. 39-1883 (2011-04-02), i. k. 1112330ISAK003D-254

Nr. [3D-295](#), 2015-04-21, paskelbta TAR 2015-04-21, i. k. 2015-06069

Nr. [3D-465](#), 2015-06-05, paskelbta TAR 2015-06-08, i. k. 2015-08969

53. Jeigu paramos gavėjas dėl pateisinamų priežasčių nori pratęsti mokėjimo prašymo teikimo terminą ar pakeisti paramos objektų paskirstymą tarp paramos dalių, jis iki paramos sutartyje nustatyto atitinkamo termino pabaigos turi Agentūrai pateikti argumentuotą prašymą dėl termino pratęsimo (sutarties keitimo). Prašymas pratęsti mokėjimo prašymo pateikimo terminą turi būti įteiktas asmeniškai paramos gavėjo arba jo įgalioto asmens. Agentūrai priėmus sprendimą atidėti mokėjimo prašymo terminą, Administravimo taisyklėse nustatyta tvarka keičiama paramos sutartis.

54. *Neteko galios nuo 2015-06-09*

Punkto naikinimas:

Nr. [3D-465](#), 2015-06-05, paskelbta TAR 2015-06-08, i. k. 2015-08969

55. Paramos gavėjų atsiskaitymai su tiekėjais turi vykti per finansines institucijas.

56. Mokėjimo prašymų vertinimas atliekamas Administravimo taisyklėse nustatyta tvarka. Agentūra turi įvertinti mokėjimo prašymą ir paramos lėšas užsakyti ne vėliau kaip per 30 darbo dienų nuo mokėjimo prašymo gavimo užregistravimo Agentūroje dienos. Į šį terminą neįskaičiuojamas paklausimų paramos gavėjui, patikrų vietoje, įtariamo pažeidimo tyrimo atlikimo bei ekspertizės atlikimo terminas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-549](#), 2012-06-29, *Žin.*, 2012, Nr. 78-4078 (2012-07-04), i. k. 1122330ISAK003D-549

Nr. [3D-44](#), 2013-01-15, *Žin.*, 2013, Nr. 7-299 (2013-01-19), i. k. 1132330ISAK0003D-44

57. Šiai Priemonei taikomas išlaidų kompensavimo mokėjimo būdas.

58. Taikant išlaidų kompensavimo mokėjimo būdą paramos gavėjas pradeda įgyvendinti projektą savo lėšomis ir paramos sutartyje nustatytu periodiškumu teikia Agentūrai mokėjimo prašymus, kuriuose deklaruoja patirtas ir apmokėtas išlaidas, pridėdamas ataskaitinio laikotarpio išlaidų pagrindimo ir išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentų bei kitų reikiamų dokumentų originalus arba kopijas, patvirtintas Administravimo taisyklėse nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-549](#), 2012-06-29, *Žin.*, 2012, Nr. 78-4078 (2012-07-04), i. k. 1122330ISAK003D-549

Nr. [3D-44](#), 2013-01-15, *Žin.*, 2013, Nr. 7-299 (2013-01-19), i. k. 1132330ISAK0003D-44

59. Paramos gavėjas gali pateikti iki šešių mokėjimo prašymų (įskaitant ir galutinį mokėjimo prašymą).

60. Baigęs įgyvendinti projektą, paramos gavėjas pateikia Agentūrai galutinį mokėjimo prašymą, kuriame deklaruoja visas per laikotarpį nuo paskutiniojo mokėjimo prašymo patirtas ir apmokėtas tinkamas finansuoti projekto išlaidas ir galutinę projekto įgyvendinimo ataskaitą.

61. Paramos lėšos išmokamos Administravimo taisyklėse nustatyta tvarka.

XII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

62. Paramos gavėjas Administravimo taisyklių nustatyta tvarka Agentūrai projekto įgyvendinimo ataskaitas ir su projektu susijusios veiklos pagrindimo dokumentus teikia spausdintine forma arba elektronine forma, naudodamasis ŽŪMIS portalo internetine prieiga. Teikiant projekto įgyvendinimo ataskaitą elektronine forma su projektu susijusios veiklos pagrindimo dokumentai turi būti elektroninės formos (spausdintinis dokumentas turi būti nuskenuotas ir pateiktas kartu su projekto įgyvendinimo ataskaita).

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-465](#), 2015-06-05, paskelbta TAR 2015-06-08, i. k. 2015-08969

63. Patikrų vietoje atlikimo tvarka nustatyta Administravimo taisyklėse.

64. Paramos gavėjui nesilaikant paramos suteikimo reikalavimų ir (arba) pažeidžiant paramos sutarties sąlygas, ir (arba) nesilaikant Taisyklėse, paramos paraiškoje ir paramos sutartyje numatytų reikalavimų ir įsipareigojimų, taikomos sankcijos, numatytos Administravimo taisyklėse.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-549](#), 2012-06-29, Žin., 2012, Nr. 78-4078 (2012-07-04), i. k. 1122330ISAK003D-549

65. Projektinių dokumentų saugojimo reikalavimai, Agentūros ir (arba) Ministerijos priimtų sprendimų, veiksmų ar neveikimo, susijusių su projektu, pateiktų pagal Priemonę, administravimu, vertinimu, atranka, paramos sutarčių rengimu, pasirašymu ir jose nurodytų įsipareigojimų laikymusi, mokėjimo prašymų administravimu, apskundimo tvarka ir kita Taisyklėse nenurodyta informacija pateikiama Administravimo taisyklėse ir kituose su projektu rengimu ir įgyvendinimu susijusiuose teisės aktuose.

66. Pasikeitus Taisyklėse nurodytiems teisės aktams, tiesiogiai taikomos naujos šių teisės aktų nuostatos.

Priedų pakeitimai:

3 priedo pakeitimas pagal 3D-569 (2014-09-09)

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-569](#), 2014-09-09, paskelbta TAR 2014-09-10, i. k. 2014-12051

4 priedo pakeitimas pagal 3D-569 (2014-09-09)

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-971](#), 2010-11-03, Žin., 2010, Nr. 130-6658 (2010-11-06), i. k. 1102330ISAK003D-971

Nr. [3D-915](#), 2013-12-30, paskelbta TAR 2013-12-31, i. k. 2013-00252

Nr. [3D-569](#), 2014-09-09, paskelbta TAR 2014-09-10, i. k. 2014-12051

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-971](#), 2010-11-03, Žin., 2010, Nr. 130-6658 (2010-11-06), i. k. 1102330ISAK003D-971

Dėl žemės ūkio ministro 2010 m. rugsėjo 29 d. įsakymo Nr. 3D-882 "Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės "Parama verslo kūrimui ir plėtrai" įgyvendinimo taisyklių (veikiančios ar naujai įsteigtos labai mažos įmonės plėtra) patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-254](#), 2011-03-30, Žin., 2011, Nr. 39-1883 (2011-04-02), i. k. 112330ISAK003D-254

Dėl žemės ūkio ministro 2010 m. rugsėjo 29 d. įsakymo Nr. 3D-882 "Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės "Parama verslo kūrimui ir plėtrai" įgyvendinimo taisyklių (veikiančios ar naujai įsteigtos labai mažos įmonės plėtra) patvirtinimo" pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-549](#), 2012-06-29, Žin., 2012, Nr. 78-4078 (2012-07-04), i. k. 1122330ISAK003D-549

Dėl žemės ūkio ministro 2010 m. rugsėjo 29 d. įsakymo Nr. 3D-882 "Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės "Parama verslo kūrimui ir plėtrai" įgyvendinimo taisyklių (veikiančios ar naujai įsteigtos labai mažos įmonės plėtra) patvirtinimo" pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-44](#), 2013-01-15, Žin., 2013, Nr. 7-299 (2013-01-19), i. k. 1132330ISAK0003D-44

Dėl žemės ūkio ministro 2010 m. rugsėjo 29 d. įsakymo Nr. 3D-882 "Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės "Parama verslo kūrimui ir plėtrai" įgyvendinimo taisyklių (veikiančios ar naujai įsteigtos labai mažos įmonės plėtra) patvirtinimo" pakeitimo

5.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-915](#), 2013-12-30, paskelbta TAR 2013-12-31, i. k. 2013-00252

Dėl žemės ūkio ministro 2010 m. rugsėjo 29 d. įsakymo Nr. 3D-882 "Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės "Parama verslo kūrimui ir plėtrai" įgyvendinimo taisyklių (veikiančios ar naujai įsteigtos labai mažos įmonės plėtra) patvirtinimo" pakeitimo

6.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-569](#), 2014-09-09, paskelbta TAR 2014-09-10, i. k. 2014-12051

Dėl žemės ūkio ministro 2010 m. rugsėjo 29 d. įsakymo Nr. 3D-882 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ įgyvendinimo taisyklių (veikiančios ar naujai įsteigtos labai mažos įmonės plėtra) patvirtinimo“ pakeitimo

7.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-295](#), 2015-04-21, paskelbta TAR 2015-04-21, i. k. 2015-06069

Dėl žemės ūkio ministro 2010 m. rugsėjo 29 d. įsakymo Nr. 3D-882 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ įgyvendinimo taisyklių (veikiančios ar naujai įsteigtos labai mažos įmonės plėtra) patvirtinimo“ pakeitimo

8.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-465](#), 2015-06-05, paskelbta TAR 2015-06-08, i. k. 2015-08969

Dėl žemės ūkio ministro 2010 m. rugsėjo 29 d. įsakymo Nr. 3D-882 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ įgyvendinimo taisyklių (veikiančios ar naujai įsteigtos labai mažos įmonės plėtra) patvirtinimo“ pakeitimo